

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně E. P., zastoupené JUDr. Ivanem Werlem, advokátem se sídlem Velké Meziříčí, Vrchovecká 2, proti žalovanému Finančnímu ředitelství v Hradci Králové, Hradec Králové 2, Horova 17, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 2. 2004, čj. 31 Ca 24/2003 – 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2003, čj. 5856/140/2002-DA-O-28/Bi. Tímto (posledně uvedeným) správním rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Kostelci nad Orlicí č. 1020000199 ze dne 21. 8. 2002, čj. 32551/02/255960/7609 o vyměření darovací daně v částce 46604 Kč.

Stěžovatelka napadený rozsudek považuje za nezákonný z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a k tomu v kasační stížnosti dále uvádí:

Platební výměr Finančního úřadu v Kostelci nad Orlicí se týkal rozhodnutí katastrálního úřadu čj. V - 3018/2001, tedy dohody uzavřené mezi stěžovatelkou a M. C. (která je ve vztahu ke stěžovateli osobou blízkou) dne 27. 11. 2001. M. C. získala majetek, který byl předmětem zmíněné dohody na základě předchozí smlouvy, o níž rozhodoval katastrální úřad pod čj. V 15 - 1430/2000. Finanční úřad zřejmě považoval nabytí vlastnictví M. C., k němuž došlo na základě smlouvy V 15 - 1430/2000 za první převod vlastnictví a dohodu V - 3018/2001 za druhý převod vlastnictví, který napadeným platebním výměrem zdanil darovací daní (což by bylo, pokud by skutečně šlo o druhý převod, v pořádku). Jádrem problému není ve vlastní dohodě V - 3018/2001 ze dne 27. 11. 2001, nýbrž právě v předchozí „Dohodě o zrušení a vzájemném vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem reálným rozdělením ze dne 9. 6. 2000“, o níž bylo rozhodováno katastrálním úřadem pod čj. V 15 - 1430/2000. Zmíněná dohoda z 9. 6. 2000 totiž byla dohodou o reálném rozdělení nemovitostí, které zdanění daní z převodu nemovitostí nepodléhá, neboť se nejedná o převod vlastnického práva ani o směnu, z čehož zřejmě, ovšem podle názoru stěžovatelky mylně, vycházel Finanční úřad v Kostelci nad Orlicí. Z publikované judikatury (viz např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích z 19. 11. 1996, čj. 10 Ca 483/96) přitom jednoznačně vyplývá, že provedené zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví nelze za směnu ani převod považovat. Proto také není správné vyměření darovací daně shora citovaným platebním výměrem: jestliže dohoda z 9. 6. 2000 nemůže být považována za převod nemovitostí, nemůže v případě nabytí těchto nemovitostí stěžovatelkou na základě dohody V - 3018/2001 jít o druhý převod vlastnictví (který by zdanění podléhal), nýbrž o první převod (mezi osobami blízkými), takže se na něj vztahuje osvobození od daně dle ust. § 23 odst. 2 zákona ČNR č. 357/1992 Sb., v tehdy platném znění.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na správnosti svého rozhodnutí s tím, že se jedná o obdobné námitky jako v odvolání proti platebnímu výměru, s kterými se tento správní orgán vypořádal v odůvodnění žalobcem napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí toliko v rozsahu kasační stížnosti (v ní uplatněného důvodu) – když neshledal skutečnosti, které by mohly vést ke zrušení tohoto rozhodnutí z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Soud vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Podle ustanovení § 23 odst. 2 věta první zákona ČNR č. 357/1992 Sb. ve znění účinném v době vydání napadeného správního rozhodnutí, které mělo být dle názoru stěžovatelky v daném případě aplikováno, jde-li o nemovitý majetek vydaný nebo poskytnutý jako náhrada podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a o převod nebo přechod vlastnictví mezi osobami blízkými podle občanského zákoníku, je tento majetek osvobozen při prvním převodu nebo přechodu vlastnictví od daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí. Mezi účastníky řízení je nesporné, že se jednalo o majetek vydaný podle zákona č. 229/1991 Sb. a že dohody o zrušení vypořádání podílového spoluvlastnictví ze dne 9. 6. 2000 a ze dne 27. 11. 2001 byly uzavřeny mezi sestrami, tedy osobami blízkými. Zbývá tedy posoudit, zda na základě těchto dohod došlo k převodu nebo k přechodu vlastnického práva k dotyčným nemovitostem.

Samotný zákon ČNR č. 357/1992 Sb. nedefinuje blíže pojem převodu či přechodu vlastnictví. Jedná se o pojmy, které jsou vlastní především právu soukromému, zejména občanskému právu.

Podle § 132 odst. 1 obč. zák. vlastnictví věci lze nabýt kupní, darovací nebo jinou smlouvou, děděním, rozhodnutím státního orgánu nebo na základě jiných skutečností stanovených zákonem. Podle § 133 odst. 2, 3 téhož zákona převádí-li se nemovitá věc na základě smlouvy, nabývá se vlastnictví vkladem do katastru nemovitostí podle zvláštních předpisů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Převádí-li se na základě smlouvy nemovitá věc, která není předmětem evidence v katastru nemovitostí, nabývá se vlastnictví okamžikem této smlouvy.

Protože ani občanský zákoník neobsahuje bližší definici pojmů převod a přechod vlastnictví, je nutno vycházet především z právní teorie. Pojem převod vlastnictví je používán v případech, kdy se jedná o smluvní nabytí vlastnického práva, tedy obecně o každou smluvně založenou změnu v osobě vlastníka věci (či dosavadního okruhu vlastníků), při které nabyvatel odvozuje své vlastnické právo od dosavadního vlastníka (dosavadních vlastníků). Ustanovení § 132 odst. 1 obč. zák. příkladmo uvádí smlouvu kupní a darovací. Může to však být i každá jiná smlouva, která směřuje k převodu vlastnického práva např. smlouva směnná či smlouva o vypořádání podílového spoluvlastnictví podle § 141 odst. 2 obč. zák. Přechodem vlastnictví je pak třeba rozumět mj. nabytí vlastnictví rozhodnutím státního orgánu, tedy především výrokem soudním. Sem patří i případ zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví podle § 142 obč. zák.

V podrobnostech je možno odkázat především na publikaci Marta Knappová, Jiří Švestka a kolektiv, občanské právo hmotné, svazek I, třetí aktualizované a doplněné vydání, ASPI Publishing, s. r. o., zejména str. 296 a násl., jakož i na publikaci Josef Fiala a kolektiv, Občanské právo hmotné, druhé vydání, Masarykova univerzita a Doplněk Brno, zejména str. 106 a násl.

Ostatně ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 357/1992 Sb. (dříve § 9 odst. 1 téhož zákona) zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví pod převod či přechod vlastnictví k nemovitosti zařazuje.

V daném případě tedy k prvému převodu vlastnictví k dotyčným nemovitostem došlo na základě dohody ze dne 9. 6. 2000, k druhému převodu vlastnictví pak na základě dohody ze dne 27. 11. 2001. Předmětem vyměření daně pak byl převod na základě této - druhé - dohody. Nebyla tedy splněna podmínka § 23 odst. 2 věta první zákona ČNR č. 357/1992 Sb., neboť se nejednalo o první převod (tím méně přechod) po vydání nemovitého majetku či jeho poskytnutí jako náhrady podle zákona č. 229/1991 Sb.

Stěžovatelkou uplatněný důvod kasační stížnosti tedy nemůže obstát. Proto byla tato stížnost zamítnuta.

Stěžovatelka, která neměla v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, nad rámec běžných výdajů náklady v tomto řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu